

Muziekland: de beste kamermuziekseries buiten de Randstad en, vooruit, een paar er binnen

In welke kastelen, abdijen, kerken, buurthuizen en op welke landgoederen en begraafplaatsen vind je de mooiste kamermuziekseries? De Volkskrant vroeg het aan dertig musici.

Merlijn Kerkhof 10 juli 2018, 18:17

Beeld Munir de Vries

Soms zou je denken dat je voor klassieke muziek wel in de Randstad moet zijn – en dan met name in Amsterdam. De kranten schrijven vooral over de grote instituten (waar vaak veel gemeenschapsgeld in omgaat), over de beroemde orkesten, over de grote premières – die vind je vooral in het westen van het land.

Maar het muzikleven is nog veel rijker. Zo worden er bijna overal in Nederland, van Jisp tot Blokzijl, concertreeksen georganiseerd. Die kamermuziekconcerten vinden plaats op landgoederen, in kerken, buurthuizen, kassen, kastelen en een enkele keer zelfs op een begraafplaats. Meestal worden ze georganiseerd door vrijwilligers (vaak ook pensionado's) die er al hun beschikbare tijd aan besteden. Waar vind je de mooiste concertseries? Met oog op het nieuwe seizoen (de meeste series beginnen in september) vroeg V het aan mensen die het kunnen weten: de musici die er spelen. Dertig musici werden gevraagd naar hun topdrie, waaruit deze locaties naar voren kwamen.

De plekken waaruit zij mochten kiezen, moesten openbaar toegankelijk en in Nederland zijn. Musici mochten rekening houden met ambiance, akoestiek, publiek, de kwaliteit van eventuele piano's, eten en, niet onbelangrijk, beloning. We wilden geen podium bieden aan podia die musici een habbekrats betalen. Dat laatste bleek moeilijk – ook in deze lijst staan series die musici honoraria bieden onder de minimumnorm van de Nederlandse Toonkunstenaarsbond (250 euro per musicus voor een optreden).

De organisaties verweren zich door te stellen dat er weinig geld is of dat musici op hun podium ervaring op kunnen doen. Zijn er dan te veel musici en te weinig

belangstellenden? Of zijn musici over het algemeen misschien niet de beste onderhandelaars? Hoe dan ook, hier zijn de mooiste series – soms misschien dan slecht betalend, maar toch sympathiek.

1. Kasteelconcerten in Gelderland & Overijssel

Met stip op één: de serie [Kasteelconcerten in Gelderland & Overijssel](#). De naam zegt het al. De meeste kastelen zijn nog in particulier bezit en een concert bezoeken is de makkelijkste manier om binnen te komen. Altijd al eens in Kasteel Wisch, Heukelum, Keppel, Wijenburg, Wisch, Rechteren of in Slot Doddendael willen kijken? Sla nu je slag.

Bijzonder is dat de programma's worden gekoppeld aan de locaties: is de ruimte uit 1700, dan is het gespeelde repertoire ook uit die tijd. De door professionals gerunde serie, die nu zijn twintigste seizoen ingaat, heeft een oude muziekprofiel. Dat er meer concerten in Gelderland dan in Overijssel plaatsvinden, komt doordat die laatste provincie de subsidiekraan dichtdraaide. Deze serie 'doet je beseffen hoe mooi Nederland eigenlijk is', aldus gitarist Izhar Elias.

2. Concerten bij Kaarslicht Vlieland

Op Vlieland staat maar één kerkje. Het stamt uit 1605. Opvallend zijn de walviskaken, die vroeger als grafzerken werden gebruikt en naar binnen zijn gehaald. Delen van het interieur zijn gemaakt van aangespoeld wrakhout. De protestantse gemeente organiseert hier [zo'n 20 concerten per jaar](#). Het publiek, een mix van vakantiegangers en eilandbewoners, zit dicht om de musici heen. Doordat er

op Vlieland niet zo gek veel gebeurt (wat het eiland ook zo aantrekkelijk maakt), worden de activiteiten die er plaatsvinden ook echt gewaardeerd. Ook de kaarsen dragen bij aan een intieme sfeer.

3. Schiedam: Westvest90 & 't Huis te Poort

In de 19de eeuw was Schiedam de jeneverstad met open riolen waar zelfs de ratten stierven. Hoewel 'Zwart Nazareth' nog steeds niet het allerbeste imago heeft (trefwoorden: Vogelaarwijken, Denk en PVV), is het historische centrum met 's lands hoogste korenmolens een ware geheimtip. En ook voor klassieke muziek kun je er uitstekend terecht.

Twee series strijden om voorrang. Dat de Westvestkerk een geweldige akoestiek heeft, blijkt uit het feit dat er elke week wel een cd-opname wordt gemaakt. De zaalkerk met Byzantijnse en Jugendstilelementen, tegenover de molen De Walvisch, is van architect Henri Evers, bekend van het Rotterdamse stadhuis. De stichting [Westvest90](#) organiseert er concerten met nadruk op het romantische repertoire. Op vijf minuten lopen vind je het oud-katholieke kerkje '[t Huis te Poort](#). Daar kun je terecht voor muziek uit de Barok en Renaissance, door artiesten van topniveau uit binnen- en buitenland.

4. Amersfoort Klassiek

Amersfoort heeft een breed kamermuziekaanbod. De concerten zijn vooral in de Sint Aegtenkapel uit de vroege 15de eeuw. 'De mensen zijn er vriendelijk, de musici worden goed verzorgd en goed betaald, er is veel publiek,

de akoestiek is er fijn', aldus harpist Miriam Overlach. Wat wil een mens nog meer?

Het [Amersfoortse kamermuziekseizoen](#) wordt afgetrapt met het festival met de intrigerende naam September me (19-23/9). Die concerten (met onder andere het Ragazze Kwartet) vinden vooral plaats in theater De Flint.

5. Abdijconcerten Aduard

Even ten noordwesten van de stad Groningen ligt het dorpje Aduard (de Groningers houden het op *Auwerd*). Ooit was hier een gigantisch kloostercomplex, waarvan alleen de ziekenzaal overeind bleef. Die doet nu dienst als kerk – én gelegenheidsconcertzaal. De kerk lijkt wat groot voor kamermuziek, maar de akoestiek lijdt niet onder het formaat.

'Je hebt het idee dat je je in een soort geheim genootschap bevindt', zegt David Faber, cellist van het Dudok Kwartet. 'De mensen komen vanuit de wijde omgeving hiernaartoe.' Veel [concerten](#) zijn er niet: vijf, plus een familieconcert. De concurrentie van de Oosterpoort in Groningen is voelbaar. Toch lukt het ook om grote namen naar Aduard te halen, zoals komend seizoen de legendarische Engelse baroksopraan Emma Kirkby (12/10).

6. Concerten Vlissingen

Tot voor kort werden de [Concerten Vlissingen](#) gehouden in een bejaardentehuis. Klinkt misschien niet heel aantrekkelijk, maar er stonden wel twee prachtige Steinways. Nu verhuist de serie naar het muZEEum, in een voormalig pakhuis nabij de Westerschelde. De serie wordt

gerund door een architect in ruste die er naar eigen zeggen 'wel wat geld in stopt' en er 'de hele dag mee bezig' is. Hij heeft net een nieuwe Bösendorfer-concertvleugel gekocht. De musici vindt hij door te kijken 'waar de prijzen zijn gehaald'. Veel pianotalent.

7. Edesche Concertzaal

Hoort de [Edesche Concertzaal](#) (sinds 2013) in dit rijtje thuis of niet? Misschien niet, want dit is geen kleine kamermuziekserie, maar een zaal die in presentatie en qua programma een meer dan volwaardig kamermuziekpodium is. En misschien toch wel, want de Edesche Concertzaal lijkt nog niet echt op de radar te staan van de kranten, om maar eens iets te noemen.

De sfeer doet denken aan de Kleine Zaal van het Concertgebouw, maar dan in Ede. De akoestiek van de voormalige kerk mag er na plaatsing van een paar panelen ook zijn. De organisatie wordt eveneens door de musici geprezen. Alleen, de honoraria: die kunnen wel beter. Dat de zaal het dan wel geheel zonder subsidie doet, is weer een pre. Komend seizoen is violist Maria Milstein artist in residence, een goede reden om eens te gaan luisteren.

8. Muziek op de Binnendieze Den Bosch

Een leuke serie van zes zomeravondconcerten is [Muziek op de Binnendieze](#) in, uiteraard, Den Bosch. Eerst wordt er een 'romantische vaartocht' gemaakt op de voornamelijk overbouwde en knusse stadsrivier, die langs de prachtige vestingwerken voert. En dan wordt er aangemeerd voor een concert op het water. Het is wel intiem: er gaan maar

zeven bootjes mee. Zaterdag is het eerste concert van dit jaar, met het ensemble Maise, dat een mix van klezmer en Jiddische theatermuziek brengt.

9. Domani, Venlo

Waar moet je zijn in Limburg? Hou [Domani in Venlo](#) in de gaten. Dat is een laat-middeleeuwse kapel die nu dienstdoet als cultureel centrum. De naam betekent morgen, maar is ook een woordspeling op de Dominicanen die er vroeger zaten. Het publiek zit wat verder van de musici af, maar de sfeer is uitstekend en met de genereuze galm kun je als strijker fijn spelen.

10. Kasteelconcerten Heeswijk

Kasteel Heeswijk afficheert zich als het mooiste kasteel van Brabant. In ieder geval moet dit het kasteel zijn met het drukste muziekprogramma van Nederland. Iedere zondag zijn er koffieconcerten, door professionals of goede amateurs. Daarnaast heeft de Stichting [Kasteelconcerten](#) er een chic kamermuziekprogramma. Ook het Utrechtse Festival Oude Muziek, dat tevens een landelijke serie door het hele seizoen aanbiedt, organiseert er weleens een concert.

Het publiek zit dicht op de musici, en naar verluidt zitten zelfs de stoelen er goed. De concerten vinden in verschillende ruimten plaats, zodat de muziek kan worden gekoppeld aan de kunst die er hangt – want ook de kunstcollectie is beroemd. Ooit was die nog veel groter, maar veel kunst is afgestaan, onder meer aan het Rijksmuseum.

11. Muziek in de Ruïnekerk, Bergen (Noord-Holland)

Vooruit, besteden we toch nog aandacht aan Noord-Holland. Een van de mooiste kerkjes voor [kamermuziek is de Ruïnekerk in Bergen](#). De 15de-eeuwse kerk brandde af tijdens de Tachtigjarige Oorlog, slechts het koor werd herbouwd. De plattegrond van het vroegere gebouw is nog zichtbaar, omdat de restanten bleven liggen: in feite heb je dus een kerk ín een ruïne.

Musici komen er graag, want de ruimte is sfeervol, de concerten worden goed bezocht en de akoestiek is door het vele hout goed gebalanceerd. In Noord-Holland zijn het Jagthuis in Nederhorst den Berg (landgoed met schapjes, altijd goed) en de Witte Kerk in Heiloo (met een programmeur met grote liefde voor onbekend en minder gespeeld repertoire, hulde!) goede runner-ups.

FESTIVALS

Waar kun je deze zomer terecht voor klassieke muziek? Een greep uit de festivals.

[Grachtenfestival Amsterdam](#) (t/m 19/8), jonge musici in de grachtengordel

[Festival Veenhuizen](#) (13-14/7), nieuw festival in voormalig gevangenisdorp ('bekend van Het Pauperparadijs')

[Orgelfestival Haarlem](#) (14-18/7), met het beroemde improvisatieconcours in de Bavokerk (finale 20/7)

[Wonderfeel](#) (20-22/7), 's-Gravenland (NH), klassiek tussen natuur en foodtrucks

[Hortus Festival](#) (25/7 t/m 11/8), reizend kamermuziekfestival in botanische tuinen in Wageningen, Utrecht, Rotterdam, Leiden en Amsterdam

[Delft Chamber Music Festival](#) (26/7 t/m 5/8), het festival van violist Liza Ferschtman

[NJO Muziekzomer](#) (3-19/8), jong talent geeft concerten in Gelderland

[Stiftfestival](#) (26/8-2/9), kamermuziek op en rond het beschermde dorpsgezicht Het Stift in Weerselo (Twente) en andere buitenplaatsen in de omgeving.

[Orlando Festival](#) (9-19/8), kamermuziek in prachtige locaties in Zuid-Limburg
[Travelling in Baroque](#) (9-12/8), barokfeest strijkt neer in Flevoland
[Zeister Muziekdagen](#) (11-25/8), even is Zeist het Mekka voor de
strijkkwartetliefhebber